

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

/zgodnie ze znacznikiem czasu/

Marlena Maląg

DSZ-III.5440.34.2018.KD

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odnosząc się do informacji, przekazanych w Pańskim wystąpieniu z dnia 25 marca br., znak: III.7064.33.2018.JA, dotyczących postępowań w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego w ramach unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień:

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej prowadzi ciągły monitoring realizacji spraw, rozpatrywanych w ramach koordynacji świadczeń rodzinnych i świadczenia wychowawczego. Również na bieżąco podejmowane są działania systemowe, mające na celu usprawnienie tego procesu.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku wojewodowie przejęli 116 tys. spraw nierozpatrzonych przez marszałków województw, natomiast od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku wpłynęło do wojewodów 121 tys. nowych wniosków, a od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku wpłynęło do wojewodów 216 tys. nowych wniosków. Warto zauważyć, że przejęte od marszałków zaległości stanowiły istotne obciążenie dla urzędów wojewódzkich. Co więcej, rozszerzenie Programu Rodzina 500+ na pierwsze dziecko bez kryterium dochodowego spowodowało znaczący wzrost wpływu nowych wniosków, co widzimy

porównując ogólne liczby spraw, otrzymanych do rozpatrzenia przez wojewodów w latach 2018 oraz 2019 - w roku 2019 ich liczba była prawie dwukrotnie większa.

Oprócz szeregu działań, o których informowałam Pana Rzecznika w poprzedniej korespondencji, na bieżąco trwają prace, pozwalające na wprowadzenie kolejnych usprawnień realizacji zadania. Przede wszystkim Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zaktualizował wytyczne, zawierające procedurę współpracy pomiędzy organem właściwym (gminą) a wojewodą, mające na celu usystematyzowanie zadań organów przyjmujących wnioski (gmin) w taki sposób, aby przekazane do realizacji wojewodom sprawy zawierały wszelkie niezbędne informacje. Prawidłowe, zgodne z procedurą skompletowanie wniosku, już na etapie jego przyjmowania, pozwala wojewodom na ustalenie okresu obowiązywania przepisów o koordynacji oraz - przy współpracy instytucji zagranicznej - wydanie rozstrzygnięcia, w krótszym okresie, niż w przypadku konieczności wzywania wnioskodawcy do uzupełnienia braków formalnych. Dodatkowo, szeroko wykorzystywana w administracji cyfryzacja, pozwoliła na uruchomienie elektronicznego kanału przesyłania wniosków o świadczenia, składanych w organach właściwych. Komunikacja odbywająca się przy użyciu poczty portalu Emp@tia, pozwala nie tylko na elektroniczne przekazywanie wniosków, ale również odsyłanie tą samą drogą rozstrzygnięć wojewody - do realizacji przez gminę. Podkreślenia wymaga, że w chwili obecnej trwają prace legislacyjne pozwalające na całkowite wyeliminowanie papierowego przekazywania wniosków. Zwracam również uwagę, że z dniem 2 września 2019 r. Polska przystąpiła do unijnego Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego (EESSI). Przekazywanie danych, dotyczących między innymi ustalenia uprawnień do świadczeń z państwami, które również zgłosiły gotowość do wymiany elektronicznej w sektorze świadczeń rodzinnych, odbywa się bezpośrednio, drogą elektroniczną w ramach wspólnej bezpiecznej sieci, zapewniającej poufność i ochronę danych. Przy czym, zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej, dotyczącymi niemieszania praktyk, sprawy rozpoczęte w ramach wymiany papierowej nie mogą zostać zakończone elektronicznie. Niemniej w sprawach nowych, przyczyniło się to do skrócenia czasu oczekiwania na udzielenie odpowiedzi przez instytucję zagraniczną.

Ponadto, w ramach zmian legislacyjnych zaproponowano m. in.: zniesienie wymogu wcześniejszego uchylecia decyzji przez organ właściwy, gdy wydarzenie powodujące

zastosowanie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego miało miejsce w trakcie okresu zasiłkowego, doprecyzowanie, że decyzja wojewody dotyczy tylko okresu, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wprowadzanie zasady jak najszybszego załatwiania spraw, w których ustawodawstwo polskie ma zastosowanie na zasadzie pierwszeństwa, a tym samym do załatwienia sprawy nie jest konieczne kontaktowanie się z instytucjami zagranicznymi. Jednocześnie, jak już informowałam Pana Rzecznika, zarówno w roku 2018, jak i 2019 przekazano wojewodom dodatkowe środki finansowe z rezerw celowych. W ramach tych środków Wojewodowie utworzyli dodatkowe etaty. Budżet wojewodów na koordynację w roku 2020 został zwiększony, m.in. o włączone bezpośrednio środki planowane dotychczas w rezerwach celowych i w stosunku do budżetu z roku 2019 wraz z rezerwami nastąpił wzrost o blisko 8%.

Wszystkie wskazane powyżej działania mają na celu przyspieszenie rozpatrywania przez wojewodów wniosków o świadczenie wychowawcze i świadczenia rodzinne. Pragnę również podkreślić, że wydłużony czas oczekiwania na odpowiedź instytucji lub dostarczenie dokumentów przez wnioskodawcę, nie oznacza, że świadczenia przepadają, - zostaną one wypłacone z wyrównaniem, od momentu złożenia wniosku.

Należy jednocześnie zwrócić uwagę, że zarówno Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, jak i odpowiadający za realizację zadania wojewodowie dokładają wszelkich starań, aby wnioski rozpatrywane były na bieżąco i z należytą starannością, przy prawidłowym zastosowaniu obowiązujących przepisów prawa. Celem wszystkich zaangażowanych instytucji jest zapewnienie wnioskodawcom możliwości pełnego korzystania z przysługujących im oraz ich rodzinom świadczeń.

Z poważaniem

/-/

Marlena Małąg

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)